

6.3.2. Mobil Sağlık Hizmetleri Genelgesi (2018/24)

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Sayı: 49654233-449
Konu: Mobil Sağlık Hizmetleri

...../2018

GENELGE 2018/24

Birinci basamak sağlık hizmetleri kapsamında; sağlık hizmetine ulaşımın zor olduğu belde, köy, mezra, uzak mahalleler ve benzeri yerleşim yerlerine koruyucu sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliğini, sürdürülebilirliğini ve etkinliğini sağlamak amacıyla “mobil sağlık hizmetleri” uygulamasına geçilmiştir. Ziyaret edilen bölgelerde bebek/gebe/lohusa izlemeleri gibi aile hekimliği hizmetlerinin izlenmesi, kanser taramaları için yönlendirme ve eğitimlerin verilmesi, sağlık eğitimlerinin verilmesi, kronik hastalıklarla ilgili genel takip (tansiyon ölçümü, şeker takibi, boy/kilo takibi vb.) ve önleyici uygulamaların gerçekleştirilmesi, genel sağlık durumunun çevre sağlığı boyutuyla birlikte değerlendirilmesi, sağlık evi ebeleri görev tanımları içerisinde yer alan diğer iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Mobil sağlık hizmetlerinin Bakanlığımız plan ve programlarına uygun olarak yaygınlaştırılması, hizmetlerin daha etkin olarak yürütülebilmesi için aşağıdaki hususlara riayet edilecektir;

- 1) Mobil sağlık ekipleri, illerde il sağlık müdürlüğünün teklifi üzerine valilik onayı ile kurulur ve Halk Sağlığı Genel Müdürlüğüne bildirilir.
- 2) Mobil nüfus olarak şehir yerleşkelerinin dışındaki uzak mahalle, belde, köy, mezra gibi yerleşim birimlerinde yaşayan ve genellikle tarım ve hayvancılıkla uğraşan nüfus tanımlanacaktır.
- 3) Yerleşim yeri sayısı ve nüfusun dağılımı da göz önünde bulundurularak, her 5.000 mobil nüfusa asgari 1 mobil sağlık ekip sayısı belirlenir.
- 4) Nüfusu; 100’ün altında olan yerlere ayda bir, 100-250 arası yerlere 2 haftada bir, 250 üzerine haftada bir ziyaret gerçekleştirilir. Ancak il sağlık müdürlüğünce ihtiyaç duyulması halinde bu sayıların üzerinde ziyaret planlanabilir.
- 5) Ekipler, ilgili toplum sağlığı merkezi, ilçe sağlık müdürlüğü veya EII-EIII rolündeki entegre hastanelere bağlı olarak çalıştırılacaktır.
- 6) Ekipler ihtiyaç duyulması halinde farklı ilçelerdeki mobil nüfusa hizmet verebilir.
- 7) Mobil sağlık hizmetlerinin verilmesi sırasında bulundurulması gereken araç-gereç ve tıbbi cihazlar ile ilaçların asgari standardı Ek-2’de gösterilmiştir. Ekipler hizmet sunumları esnasında bu malzemeleri yanında bulundurulur.
- 8) Mobil sağlık hizmetleri sunumu için gerekli personelin görevlendirilmesi, hizmet araçlarının tahsisi, tıbbi cihaz, sarf malzemesi ve araç-gereç ihtiyacı il sağlık müdürlüklerince karşılanır.
- 9) Her ekip için bir araç belirlenir. Araç üzerindeki uygun yerlerde T.C. Sağlık Bakanlığı, İl Sağlık Müdürlüğü, Mobil Sağlık Hizmetleri, ibareleri ile Bakanlığımız logosu bulundurulur. Araçlarda GPS bulundurulur.
- 10) Ekipler asgari şoför ve sağlık personeli olmak üzere 3 kişiden oluşturulur. Ekibin sorumluluk alanındaki sağlık evi personeli ekibin doğal üyesidir. Diğerleri ise ebe, hemşire, sağlık memuru gibi sağlık personelidir. İhtiyaç halinde çevre sağlığı teknisyeni, sosyal çalışmacı gibi personel dahil edilebilir. Şoförün temin edilemediği yerlerde ekip üyelerinden uygun olan personele mevzuatına uygun olarak araç kullanma yetkisi verilir.
- 11) Mobil sağlık hizmetlerinde görevli personel görevin gerektirdiği beyaz önlük giyer ve mobil sağlık hizmetinde görevli olduğunu belirten yaka kartı takar.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Ekte görevli sağlık personelinin görev, yetki ve sorumlulukları:

1) Ekte görevli personel, 05/02/2015 tarihli ve 29258 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Toplum Sağlığı Merkezi ve Bağlı Birimler Yönetmeliğindeki görev yetki ve sorumlulukları çerçevesinde görevi yürütür. Bu kapsamda mobil ekte görevli sağlık personelinin sorumluluk alanındaki öncelikli görevleri şunlardır;

- a) Hizmet sunumunda gerekli malzemeleri ve cihazları hizmete hazır olarak bulundurmak,
 - b) Sağlıkla ilgili kayıtları tutmak,
 - c) Halka sağlık eğitimi vermek,
 - ç) Nüfus hareketlerini (doğum, ölüm, göç, mevsimlik tarım işçileri gibi) takip etmek,
 - d) Sağlık ölçütlerini değerlendirerek sorunları ve öncelikleri saptamak,
 - e) Bölgesindeki riskli gebeleri tespit etmek ve misafir anne uygulaması kapsamına alınması için faaliyetlerde bulunmak,
 - f) Kronik hastalar ve risk faktörleri ile sağlıklı yaşlanmaya yönelik danışmanlık hizmetlerinde görev almak, kronik hastalık izlemelerine destek olmak,
 - g) Evlilik öncesi danışmanlık hizmetlerinde görev almak,
 - ğ) Çevre sağlığı konusunda halk eğitimleri (tuvalet hijyeni, biosidal kullanımı eğitimi vb.) yapmak, gerektiğinde su sanitasyon hizmetlerinde görev almak,
 - h) Bulaşıcı hastalık salgınına neden olabilecek faktörleri tespit etmek, izlemek ve bildirim yapmak,
 - ı) Bulaşıcı hastalık kontrol programlarında görev almak,
 - i) Tüberküloz hastalarını düzenli olarak izlemek, ihtiyaçlarını bağlı olduğu birime bildirmek, bu konuda halka eğitim vermek,
 - j) Evde sağlık hizmetine ihtiyaç duyan bireyleri tespit ederek koordinasyon merkezine bildirmek, ziyaret gününde yapılması gereken evde sağlık hizmetlerinden yetkisi dahilinde olanları yapmak,
 - k) Obezite ve diyabet danışmanlığı hizmetlerinde görev almak,
 - l) Tütün ve bağımlılık yapıcı maddeler ile mücadele hizmetlerini yürütmek
 - m) Kansere taramaları izlem ve eğitimlerini (kendi kendine meme muayenesi gibi) vermek,
 - n) Okul sağlığı eğitimleri (koruyucu ağız ve diş sağlığı, tuvalet hijyeni eğitimi vb.) ile okuldaki çevre sağlığı hizmetlerinde görev almak,
 - o) Mevsimlik tarım işçilerine yetkisi dahilinde bulunan hizmetleri sunmak,
 - ö) Gelişebilecek olası acil durumlar için gerekli malzeme ve ekipman bulundurulması ve reçete edilmesi şartı ile enjeksiyon hizmeti vermek, pansuman yapmak, sonda takmak ve basit sütür atmak,
 - p) Görevi ile ilgili verilen diğer işleri yapmak.
- 2) Mobil sağlık hizmetleri ekibinde yer alan şoför; ekibin hizmet yerine güvenli bir şekilde götürülüp getirilmesinden, aracın her zaman harekete hazır ve faal tutulmasından, aracın temizlik, bakım ve onarımlarının zamanında yaptırılmasından sorumludur.

Ekibin çalışma esasları:

- 1) Mobil sağlık hizmetlerinin mesai saatleri dâhilinde verilmesi ve ekibin mesai saatlerinin tamamını mobil sağlık hizmetlerinde tamamlaması esastır.
- 2) Ekibin bağlı olduğu birim tarafından her ekibin ziyaret yerleri ve güzergâhlarını da içeren çalışma planı hazırlanır. Bu plan il sağlık müdürlüğüne ve ilgili muhtarlıklara bildirilir. Ekipler, bu plan çerçevesinde ziyaretlerini gerçekleştirir.
- 3) Ziyaret günlerinin aile hekimliği gezici hizmet günü/haftası ile denk gelmemesine dikkat edilir.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

4) Verilen hizmetin kayıtlarının tutulması ve sürecin yönetilebilmesi için her yerleşke için bir hizmet defteri (mümkünse tablet PC üzerinden) oluşturulur. Ekipler tarafından sunulan hizmet verileri her günün sonunda Ek-1' de yer alan "Mobil Sağlık Formu"na işlenerek kayıt altına alınır. Bu kayıtların icmalı aynı form kullanılarak hazırlanan ekip icmalı aynı gün sonunda il sağlık müdürlüğüne bildirilir. İl sağlık müdürlükleri de ilin icmalini aylık olarak Halk Sağlığı Genel Müdürlüğüne gönderir.

Ziyaretlerde uyulacak ilkeler:

- 1) Mobil sağlık hizmetlerinin sunumunda aşağıda belirtilen ilke ve kurullara uyulacaktır;
 - a) Hazırlanan ve ilan edilen çalışma planına göre hizmetin sunulması esastır. Mücbir sebeplerle yapılan değişiklikler, ziyaret gününden en az 1 gün önce köylerin muhtarlarına bildirilecektir. Mobil sağlık hizmetine gidilen birimin muhtarlarıyla işbirliği içerisinde hizmetler yürütülür.
 - b) Hizmetlerin sunumu (varsa) sağlık evinde, olmaması halinde de yerleşkede belirlenen uygun bir mekânda sunulması esastır.
 - c) İleri derecede hastalığı, engelliliği ya da yaşlılığı olduğu için belirlenen hizmet mekânına gelemeyen vatandaşlar evlerinde ziyaret edilir.
 - d) Hizmetin verilmesi sırasında tıbbi deontoloji ve mesleki etik ilkeleri ile ahlak ve genel nezaket kurallarına uyulması, hasta hakları mevzuatına uygun olarak hareket edilmesi zorunludur.
- Mobil sağlık hizmetlerinin bu Genelge hükümlerine uygun olarak etkin bir şekilde ekaiksiz olarak yürütülmesinden il sağlık müdürlükleri sorumludur.
- Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Emine ALP MEŞE
Bakan a.
Bakan Yardımcısı

Ek:

- 1- Mobil Sağlık Formu
- 2- Mobil Sağlık Çantasında Bulunması Gereken Tıbbi Cihaz, Araç, Gereç Listesi

Dağıtım
Gereği:
A PLANI